از تأمین دارو تا مدیریت بازار و مصرف

روایت دولت و مجلس از تاب آوری ایران در روزهای جنگ اقتصادی

از تداوم تأمین دارو و کالاهای اساسی تا تلاش برای مهار تورم و مدیریت منابع بودجه‌ای؛ اقتصاد ایران در شرایطی با فشارهای کم‌سابقه روبروست که دولت بر حفظ جریان فعالیت‌های اقتصادی، حمایت از معیشت مردم و تبدیل تهدیدها به فرصت‌های تازه تأکید دارد. اقتصاد ایران در ماه‌های گذشته یکی از دشوارترین دوره‌های خود را تجربه کرده است. جنگ، تحریم‌های اقتصادی، محدودیت‌های تجاری، فشار بر منابع ارزی و افزایش انتظارات تورمی، مجموعه‌ای از چالش‌ها را پیش روی دولت، تولیدکنندگان و خانوارها قرار داده‌اند. در چنین شرایطی، افزایش قیمت‌ها و دشوارتر شدن تأمین برخی نیازهای اقتصادی واقعیتی است که نمی‌توان آن را نادیده گرفت؛ با این حال، بررسی اقدامات دولت در حوزه تأمین کالاهای ضروری، حمایت از دارو، مدیریت منابع بودجه‌ای و طراحی راهکارهای تازه برای عبور از محدودیت‌ها نشان می‌دهد که فعالیت اقتصادی کشور ادامه دارد و تلاش برای حفظ ثبات و جلوگیری از گسترش آثار بحران در جریان است. هدف اصلی فشار اقتصادی امریکا، افزایش هزینه‌های اداره کشور و زندگی مردم با این امید است که محدودیت‌های اقتصادی و نگرانی‌های معیشتی، ایران را به پذیرش خواسته‌های واشنگتن وادار کند. با این حال، میان وارد کردن فشار اقتصادی و دستیابی به نتیجه سیاسی مورد نظر، فاصله وجود دارد. تداوم فعالیت بخش‌های مختلف اقتصاد، تأمین منابع مورد نیاز برای واردات کالاهای ضروری و اجرای برنامه‌های حمایتی نشان می‌دهد که فشار خارجی، با وجود آثار واقعی خود، به توقف کامل فعالیت اقتصادی یا تحقق سریع اهداف اعلام‌شده امریکا منجر نشده است. این وضعیت به معنای نبود مشکل یا بی‌اثر بودن تحریم‌ها نیست. گرانی اقلام اساسی، فشار بر قدرت خرید خانوارها، نوسانات ارزی و دشواری فعالیت برخی بنگاه‌ها همچنان از مسائل جدی اقتصاد ایران به شمار می‌روند. نکته مهم آن است که تاب‌آوری اقتصادی را نباید با نبود بحران اشتباه گرفت؛ تاب‌آوری یعنی توان حفظ فعالیت‌های ضروری، مدیریت منابع محدود، جلوگیری از اختلال گسترده و ایجاد فرصت برای بازسازی و اصلاحات، حتی زمانی که شرایط دشوار است.

اقتصاد ایران زیر فشار اما چرخه فعالیت متوقف نشده است

جنگ و فشار اقتصادی، اقتصاد ایران را با مجموعه‌ای از محدودیت‌های هم‌زمان مواجه کرده‌اند. آسیب به برخی زیرساخت‌ها و واحدهای صنعتی، افزایش هزینه‌های تولید، دشواری مبادلات خارجی و نوسانات بازار ارز، شرایط فعالیت اقتصادی را پیچیده‌تر کرده است. در چنین وضعیتی، بنگاه‌ها باید برای تأمین مواد اولیه، حفظ نیروی کار و ادامه تولید با عدم‌قطعیت بیشتری تصمیم بگیرند و خانوارها نیز برای مدیریت هزینه‌های روزمره با فشار بیشتری مواجه‌اند. با این حال، ارزیابی وضعیت اقتصاد تنها بر اساس افزایش قیمت‌ها یا نوسانات بازار ارز، تصویر کاملی از شرایط ارائه نمی‌دهد. برای سنجش میزان تاب‌آوری باید به این پرسش‌ها نیز پاسخ داد که آیا تأمین کالاهای ضروری ادامه دارد، آیا منابع مورد نیاز برای واردات اقلام حیاتی فراهم می‌شود، آیا تولیدکنندگان امکان ادامه فعالیت دارند و آیا دولت می‌تواند با استفاده از ابزارهای مالی و حمایتی، از تشدید فشار بر گروه‌های آسیب‌پذیر جلوگیری کند. اقدامات اعلام‌شده در حوزه تأمین ارز دارو، حمایت ریالی از تولیدکنندگان و برنامه‌ریزی برای درآمدهای بودجه‌ای نشان می‌دهد که بخشی از ظرفیت اجرایی کشور همچنان در حال فعالیت است. این اقدامات به‌تنهایی به معنای حل همه مشکلات نیستند، اما بیانگر آنند که سیاستگذاری اقتصادی در شرایط بحران صرفا به واکنش‌های مقطعی محدود نمانده و تلاش‌هایی برای حفظ جریان تأمین و توزیع کالاها و خدمات ضروری انجام می‌شود. از سوی دیگر، تداوم فعالیت اقتصادی در شرایط فشار خارجی، اهمیت مدیریت منابع را دوچندان می‌کند. هنگامی که دسترسی به منابع ارزی و درآمدهای عمومی با محدودیت مواجه می‌شود، تصمیم‌گیری درباره اولویت‌های هزینه‌ای، حمایت از تولید و نحوه تخصیص منابع باید دقیق‌تر و هدفمندتر باشد. در چنین شرایطی، تاب‌آوری تنها به میزان منابع موجود وابسته نیست؛ کیفیت تصمیم‌گیری و توانایی استفاده موثر از ظرفیت‌های داخلی نیز اهمیت تعیین‌کننده‌ای دارد.

عارف: جنگ اقتصادی به اهداف خود نخواهد رسید

محمدرضا عارف، معاون اول رییس جمهوری در جلسه بررسی احکام پیشنهادی منابع بودجه سال ۱۴۰۵ با حضور مدیران ارشد اقتصادی دولت، فشارهای اقتصادی علیه ایران را بخشی از تلاش برای تحمیل اراده سیاسی به کشور توصیف کرده و گفته است که این راهبرد به اهداف خود نخواهد رسید. عارف با تأکید بر اینکه دولت از مشکلات ناشی از تحریم و جنگ اقتصادی آگاه است، تصریح کرده است که این شرایط دشواری‌هایی را برای مردم ایجاد کرده، اما دولت تلاش می‌کند علاوه بر مقابله با فشارهای خارجی، فرصت‌های تازه‌ای نیز از دل تهدیدها ایجاد کند. او همچنین تأکید کرده است که جنگ اقتصادی، مانند جنگ نظامی، شرایطی دشوار است و انتخاب ایران نبوده است. اهمیت این موضع‌گیری در آن است که دولت تلاش می‌کند مدیریت بحران را صرفا به تحمل فشار محدود نکند. تأکید بر راهکارهای نوآورانه، عملیاتی کردن درآمدهای پیش‌بینی‌شده در بودجه و استفاده از ظرفیت‌های داخلی، بخشی از رویکردی است که می‌تواند به حفظ فعالیت اقتصادی در شرایط محدودیت کمک کند. عارف همچنین بر ضرورت تحقق درآمدهای پیش‌بینی‌شده در بودجه سال ۱۴۰۵ تأکید کرده است تا این منابع برای تأمین معیشت مردم و توسعه کشور به کار گرفته شوند. این موضوع در شرایط کنونی اهمیت ویژه‌ای دارد؛ زیرا اگر درآمدهای دولت کمتر از میزان پیش‌بینی‌شده تحقق یابد، تأمین هزینه‌های جاری، اجرای برنامه‌های حمایتی و پیشبرد طرح‌های توسعه‌ای دشوارتر خواهد شد. در چنین شرایطی، مدیریت بودجه و شناسایی منابع درآمدی قابل تحقق، یکی از مولفه‌های اصلی تاب‌آوری اقتصادی است. دولت باید بتواند میان محدودیت‌های درآمدی، تعهدات مالی و نیازهای فوری جامعه توازن برقرار کند. هرچه این توازن با برنامه‌ریزی دقیق‌تر و شفافیت بیشتر همراه باشد، احتمال انتقال هزینه‌های بحران به خانوارها و بخش تولید کاهش می‌یابد.

گرانی ادامه دارد؛ حمایت از معیشت به اولویت اصلی تبدیل شده است

یکی از مهم‌ترین آثار فشار اقتصادی، افزایش هزینه زندگی و کاهش قدرت خرید خانوارهاست. گرانی اقلام اساسی به‌ویژه برای کارگران، بازنشستگان، خانوارهای کم‌درآمد و افرادی که سهم بیشتری از درآمد خود را صرف تأمین نیازهای روزانه می‌کنند، فشار قابل توجهی ایجاد می‌کند. به همین دلیل، حتی در شرایطی که تأمین کالاها ادامه دارد، مساله دسترسی اقتصادی مردم به این کالاها همچنان اهمیت اساسی دارد. محمدباقر قالیباف، رییس مجلس شورای اسلامی، در اظهارات خود درباره وضعیت اقتصادی کشور، گرانی‌های مستمر اقلام اساسی را باری سنگین بر دوش مردم دانسته و بر ضرورت اقدام موثر دولت برای مهار افزایش قیمت‌ها تأکید کرده است. او همچنین با اشاره به افزایش ۵۰ درصدی میزان کالابرگ برای بخشی از مردم، این اقدام را کمکی برای تأمین اقلام ضروری دانسته، اما تأکید کرده است که حمایت معیشتی باید در کنار مقابله با گرانی و اصلاح فرایندهای توزیع کالاهای اساسی ادامه یابد. این نکته از منظر اقتصادی اهمیت زیادی دارد. پرداخت کمک معیشتی می‌تواند بخشی از فشار افزایش قیمت‌ها را جبران کند، اما اگر هزینه کالاهای ضروری با سرعت افزایش یابد، ارزش واقعی این حمایت نیز کاهش پیدا می‌کند. از این رو، سیاست حمایتی باید در کنار اقداماتی برای حفظ عرضه، کاهش اختلال در زنجیره توزیع و جلوگیری از افزایش هزینه‌های غیرضروری اجرا شود. در شرایط جنگ و محدودیت‌های اقتصادی، پایداری زنجیره تأمین از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. اگر کالا در بازار موجود باشد، اما هزینه توزیع، تأمین مالی یا انتقال آن افزایش یابد، قیمت نهایی می‌تواند بیشتر شود. به همین دلیل، مدیریت بازار تنها به تأمین کالا محدود نیست و باید فرایندهای توزیع، سرمایه در گردش بنگاه‌ها و عملکرد شبکه فروش نیز مورد توجه قرار بگیرد. قالیباف در همین زمینه بر ضرورت تسویه منظم مطالبات فروشگاه‌ها و واحدهای خرد توزیعی مجری طرح کالابرگ تأکید کرده است. به گفته او، تأخیر در پرداخت مطالبات این فروشگاه‌ها می‌تواند سرمایه در گردش کسب‌وکارها را تحت فشار قرار بدهد؛ مساله‌ای که در شرایط نوسانات ارزی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. این موضوع نشان می‌دهد که موفقیت برنامه‌های حمایتی به تأمین مالی منظم تمام حلقه‌های اجرایی وابسته است. اگر فروشگاه‌ها برای دریافت مطالبات خود با تأخیر مواجه شوند، ممکن است توان تأمین مجدد کالا یا ادامه مشارکت در طرح کاهش یابد. بنابراین، حمایت از خانوارها و حفظ فعالیت کسب‌وکارهای کوچک باید به‌صورت همزمان دنبال شود.

تأمین دارو نمونه‌ای از استمرار خدمات ضروری

یکی از مهم‌ترین شاخص‌های تاب‌آوری اقتصاد در شرایط بحران، توانایی حفظ دسترسی مردم به کالاهای حیاتی است. دارو در این میان جایگاهی ویژه دارد؛ زیرا اختلال در تأمین آن می‌تواند پیامدهای مستقیم و فوری برای سلامت جامعه ایجاد کند. عبدالناصر همتی، رییس کل بانک مرکزی اعلام کرده در هفت ماه گذشته سال ۱۴۰۵، حدود سه میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلار ارز برای دارو تأمین شده است؛ رقمی که به گفته او، ۲۸ درصد بیشتر از مدت مشابه سال گذشته است. همتی همچنین از اختصاص منابع ریالی قابل توجه به تولیدکنندگان دارو، به‌ویژه تولیدکنندگان عمده این حوزه، خبر داده و گفته است که از نظر منابع ارزی و ریالی محدودیتی در بانک مرکزی برای حمایت از این بخش وجود نداشته است. این ارقام، بر اساس اظهارات رییس کل بانک مرکزی، نشان می‌دهد که تأمین مالی یکی از بخش‌های حیاتی اقتصاد در شرایط دشوار ادامه داشته است. افزایش ارز اختصاص‌یافته به دارو، با وجود تفاوت شرایط امسال نسبت به سال گذشته، می‌تواند در حفظ ظرفیت واردات و تولید این محصولات نقش مهمی ایفا کند. همتی در عین حال تأکید کرده است که مشکل فعلی بازار دارو بیشتر به مسائل لجستیکی مربوط می‌شود. این تمایز از نظر سیاستگذاری مهم است؛ زیرا اگر منابع ارزی و ریالی فراهم شده باشند، اما انتقال، توزیع یا تحویل دارو با مشکل مواجه شود، افزایش منابع مالی به‌تنهایی نمی‌تواند دسترسی مردم را بهبود بدهد. در نتیجه، گام بعدی برای حفظ پایداری بازار دارو، شناسایی دقیق موانع لجستیکی و رفع اختلال در مسیر انتقال و توزیع است. این موضوع بار دیگر نشان می‌دهد که تاب‌آوری اقتصادی تنها به برخورداری از منابع وابسته نیست؛ بلکه هماهنگی میان تأمین مالی، تولید، حمل‌ونقل و توزیع نیز نقش تعیین‌کننده‌ای دارد. تأمین ارز دارو و حمایت ریالی از تولیدکنندگان، در کنار توجه به مشکلات لجستیکی، نمونه‌ای از اقداماتی است که می‌تواند از گسترش آثار بحران در یکی از حساس‌ترین بخش‌های زندگی مردم جلوگیری کند. در عین حال، استمرار این روند نیازمند پایش وضعیت بازار، دسترسی واقعی بیماران به دارو و توجه به هزینه‌های پرداختی خانوارهاست.

بودجه ۱۴۰۵ مدیریت منابع برای حفظ ثبات اقتصادی

در شرایط فشار خارجی، بودجه دولت به یکی از مهم‌ترین ابزارهای مدیریت بحران تبدیل می‌شود. کاهش یا عدم تحقق برخی درآمدها می‌تواند توان دولت برای تأمین هزینه‌های عمومی، اجرای برنامه‌های حمایتی و سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها را محدود کند. از سوی دیگر، افزایش هزینه‌های ناشی از جنگ و ضرورت بازسازی ظرفیت‌های آسیب‌دیده، نیاز به منابع مالی را بیشتر می‌کند. به همین دلیل، تأکید معاون اول رییس جمهوری بر عملیاتی شدن راهکارهای تحقق درآمدهای پیش‌بینی‌شده در بودجه سال ۱۴۰۵ اهمیت دارد. درآمدهای بودجه‌ای زمانی می‌توانند به حفظ ثبات اقتصادی کمک کنند که واقع‌بینانه برآورد شده باشند و سازوکار مشخصی برای تحقق آنها وجود داشته باشد. در چنین شرایطی، شناسایی منابع درآمدی پایدار، کاهش هزینه‌های کم‌اثر، ارتقای بهره‌وری دستگاه‌های اجرایی و اولویت دادن به مخارج ضروری می‌تواند به مدیریت بهتر منابع کمک کند. همچنین، حمایت از تولید و حفظ اشتغال باید در کنار تأمین نیازهای فوری مردم مورد توجه قرار گیرد؛ زیرا تضعیف بیش از حد فعالیت بنگاه‌ها می‌تواند درآمدهای آینده و ظرفیت اشتغال کشور را نیز کاهش دهد. تاب‌آوری بودجه‌ای به این معنا نیست که دولت بتواند تمام هزینه‌ها را بدون محدودیت تأمین کند، بلکه به معنای انتخاب دقیق‌تر اولویت‌ها و استفاده موثرتر از منابع موجود است. اگر منابع به سمت نیازهای اساسی، زیرساخت‌های حیاتی و فعالیت‌هایی هدایت شوند که بیشترین اثر را بر حفظ تولید و اشتغال دارند، امکان عبور از دوره بحران با هزینه کمتر فراهم می‌شود. در کنار این موضوع، اصلاحات ساختاری نیز اهمیت دارد. بحران‌های اقتصادی معمولا ضعف‌هایی را آشکار می‌کنند که در شرایط عادی کمتر دیده می‌شوند؛ از جمله وابستگی به منابع درآمدی محدود، ناترازی‌های مالی و مصرف غیربهینه منابع. استفاده از تجربه بحران برای اصلاح این مسائل می‌تواند در بلندمدت، آسیب‌پذیری اقتصاد را در برابر فشارهای خارجی کاهش بدهد.

مدیریت انرژی؛ تبدیل محدودیت به فرصت

یکی دیگر از محورهای مطرح‌شده در اظهارات رییس مجلس، ضرورت مدیریت مصرف انرژی و پیشگیری از ناترازی گاز در آستانه فصل سرد سال است. قالیباف با اشاره به ظرفیت‌های قانونی پیش‌بینی‌شده در برنامه هفتم پیشرفت، بر استفاده از سازوکار گواهی‌های صرفه‌جویی تأکید کرده و گفته است که نزدیک به ۱۰۰ شرکت خصوصی در این عرصه وارد فعالیت شده‌اند.

بر اساس توضیحات او، هدف این سازوکار آن است که صرفه‌جویی در مصرف گاز، منفعت اقتصادی مشخصی برای افراد و مجموعه‌های مشارکت‌کننده ایجاد کند. قالیباف همچنین بر هدف‌گذاری کاهش حداقل ۱۰ درصدی مصرف گاز تأکید کرده است.

اهمیت این سیاست در شرایط کنونی، فراتر از کاهش مصرف در کوتاه‌مدت است. انرژی یکی از منابع راهبردی اقتصاد ایران به شمار می‌رود و مصرف غیربهینه آن می‌تواند فشار بیشتری بر زیرساخت‌ها و منابع کشور وارد کند. کاهش مصرف غیرضروری، در صورت اجرای درست، می‌تواند منابع بیشتری برای فعالیت‌های تولیدی و تأمین نیازهای ضروری آزاد کند. همچنین، مشارکت شرکت‌های خصوصی در طرح‌های صرفه‌جویی می‌تواند ظرفیت تازه‌ای برای سرمایه‌گذاری و ایجاد خدمات مرتبط با بهینه‌سازی مصرف ایجاد کند. در این رویکرد، محدودیت انرژی صرفا به عنوان مانعی برای فعالیت اقتصادی دیده نمی‌شود، بلکه می‌تواند انگیزه‌ای برای اصلاح الگوی مصرف و افزایش بهره‌وری باشد. البته تحقق این هدف به سازوکارهای اجرایی روشن، تسویه منظم منافع حاصل از صرفه‌جویی و همکاری خانوارها و بنگاه‌ها وابسته است. اگر مشارکت‌کنندگان نتوانند نتیجه اقتصادی صرفه‌جویی خود را مشاهده کنند، انگیزه برای تداوم رفتارهای کم‌مصرف کاهش می‌یابد. بنابراین، موفقیت برنامه به شفافیت و قابل اعتماد بودن فرآیند اجرا بستگی دارد.

تاب‌آوری به معنای عبور فعالانه از بحران است

اقتصاد ایران در شرایطی قرار دارد که فشار جنگ و تحریم، مشکلات واقعی و قابل توجهی را برای مردم و بنگاه‌ها ایجاد کرده است. افزایش قیمت‌ها، فشار بر قدرت خرید، محدودیت‌های تجاری و دشواری تأمین برخی نیازها، نشان می‌دهد که هزینه بحران همچنان بر دوش جامعه قرار دارد. با این حال، تداوم تأمین منابع ارزی دارو، حمایت از تولیدکنندگان، برنامه‌ریزی برای درآمدهای بودجه‌ای و تلاش برای مدیریت مصرف انرژی نیز از استمرار فعالیت‌های اقتصادی و تلاش برای کنترل آثار بحران حکایت دارد.

تاب‌آوری اقتصاد ایران را باید در همین توانایی برای ادامه فعالیت، حفظ خدمات ضروری و مدیریت منابع در شرایط محدودیت ارزیابی کرد. تاب‌آوری نه به معنای نبود گرانی است و نه به معنای بی‌نیازی از اصلاحات؛ بلکه به معنای جلوگیری از تبدیل فشار خارجی به اختلالی فراگیر و فراهم کردن امکان بازسازی و بهبود شرایط است.

در این مسیر، حمایت از معیشت مردم باید در اولویت باقی بماند. برنامه‌های کالابرگ زمانی موثر خواهند بود که با کنترل بهتر زنجیره توزیع، تأمین به‌موقع مطالبات فروشگاه‌ها و اقداماتی برای مهار فشارهای قیمتی همراه شوند. تأمین ارز دارو نیز زمانی به نتیجه کامل می‌رسد که مشکلات لجستیکی برطرف شود و دسترسی واقعی مردم به دارو تضمین گردد. همچنین، تحقق درآمدهای بودجه‌ای و اصلاح شیوه مصرف منابع می‌تواند توان دولت برای مدیریت شرایط را تقویت کند.

در نهایت، فشار اقتصادی امریکا تاکنون نتوانسته به‌صورت قطعی نتیجه سیاسی مورد نظر واشنگتن را تضمین کند. اقتصاد ایران با وجود آسیب‌ها همچنان فعال است و دولت برای حفظ جریان تأمین کالاهای ضروری و مدیریت منابع تلاش می‌کند. این واقعیت، ظرفیت سازگاری اقتصاد کشور را نشان می‌دهد؛ ظرفیتی که برای تبدیل شدن به ثبات پایدار، باید با اصلاحات اقتصادی، انضباط مالی، حمایت هدفمند از مردم و افزایش بهره‌وری همراه شود.

مسیر عبور از بحران، نه انکار مشکلات است و نه اتکا به شعارهای کلی؛ بلکه مدیریت دقیق محدودیت‌ها، استفاده موثر از ظرفیت‌های داخلی و حفظ امید به آینده از طریق اقدامات عملی است. اگر این رویکرد با سیاستگذاری منسجم و توجه واقعی به معیشت مردم همراه شود، اقتصاد ایران می‌تواند بخشی از فشارهای کنونی را مهار کند و از دل بحران، زمینه‌های تازه‌ای برای افزایش تاب‌آوری و کاهش آسیب‌پذیری در برابر شوک‌های آینده فراهم آورد.

عراقچی:

عقلانیت باشد، دیگر حمله به ایران را امتحان نمی کنند

وزیر امور خارجه ایران در آیین گشایش مرکز اسناد و موزه شهید سیدکمال خرازی و نشست تخصصی نقش سیدکمال خرازی در اجماع‌سازی سیاست خارجی و بازگشایی کتابخانه تخصصی وزارت خارجه با اشاره پایبندی و تعهد شهید کمال خرازی به آرمان‌ها و ارزش‌های انقلاب اسلامی گفت: ایشان به معنای واقعی یک دیپلمات انقلابی بودند. سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه درباره شهید خرازی گفت: خصوصیت بارز ایشان، عقلانیت بود؛ عقلانیت انقلابی. ایشان اهل تفکر، اندیشه، مشورت، گفت‌وگو بود و همان‌طور که اشاره کردم، ایشان مرد گفت‌وگو و دیپلماسی بود. وی افزود: ایشان از صمیم قلب به آرمان‌های انقلاب اسلامی پایبند و وفادار بود. ایشان به جریان مقاومت و موضوع فلسطین پایبند بود. وزیر امور خارجه ایران با بیان اینکه عبارت «دیپلمات انقلابی» برازنده شهید خرازی است، گفت: ایشان به همه اصول و قواعد دیپلماتیک پایبند بود، از عقلانیت دیپلماتیک برخوردار بود و به آرمان‌های انقلابی خود پایبند بود. وی افزود: آخرین باری که در سخنرانی ایشان حضور داشتم، در جریان همایش گفت‌وگوهای ایرانی-عربی در اردیبهشت سال گذشته و یک ماه قبل از تهاجم امریکایی- صهیونیستی به ایران در دوحه بود. در آن سخنرانی که بحث منطقه و روابط ایران و اعراب بود که بخش‌هایی را قرائت می‌کنم. عراقچی به نقل از شهید خرازی در آن نشست گفت: شکوفایی یک منطقه پیش از هر چیز مستلزم تعهد جمعی اعضای آن منطقه به صلح و ثبات است و آینده هر منطقه باید به دست کشورهای آن منطقه، بر اساس احترام متقابل، برابری حاکمیتی و احساس مسوولیت مشترک، تحقق یابد زیرا امنیت جمعی امری وارداتی نیست، بلکه باید از درون و بدون دخالت خارجی ایجاد شود. جمهوری اسلامی ایران از ایجاد بسترهای فراگیر و پایدار برای گفت‌وگو میان کشورهای منطقه جهت توسعه صلح و ثبات و شکوفایی حمایت می‌کند. ما بر دیپلماسی فعال و حل‌وفصل مسالمت‌آمیز اختلافات تأکید داریم. از نظر ما، همسایگان رقیب نیستند، بلکه شرکای اصلی ما در دستیابی به آینده‌ای صلح‌آمیز هستند. ایران آماده گفت‌وگوهای دوجانبه و چندجانبه است تا شفافیت و اعتماد را تقویت کند و سوءتفاهم‌ها را کاهش بدهد. وی افزود: اینها عباراتی بود که حدود یک سال و نیم پیش، آقای دکتر خرازی در مجمع گفت‌وگوهای ایرانی-عربی درباره سیاست‌های منطقه‌ای ما بر زبان آوردند و بیان فرمودند. عراقچی گفت: یک سال و نیم پس از این سخنان و بعد از دو جنگ بزرگ در منطقه و درگیری‌هایی که هنوز ادامه دارد، سیاست ما همانی که دکتر خرازی فرمودند و سیاست ما تغییر نکرده. ما همچنان معتقدیم منطقه ما باید از صلح و ثبات درون‌زا و بدون دخالت خارجی که توسط کشورهای منطقه تامین شود، برخوردار باشد.

جنگ رمضان همه ساختارهای امنیتی منطقه را به هم ریخت

وی افزود: جنگ‌های اخیر به خصوص جنگ رمضان، یک نقطه عطف در تاریخ منطقه است؛ همه ساختارهای امنیتی موجود را به هم ریخت و همه چیز در منطقه تغییر کرده است. هیچ چیزی مثل گذشته نخواهد بود. ساختار امنیتی برای برخی از کشورهای منطقه که متکی به حضور و دخالت خارجی بود، الان فرو ریخته است و مشخص شد که پایگاه‌های امریکا برای هیچ کس صلح و امنیت به ارمغان نمی‌آورد، برای کشورهایی که میزبان این پایگاه‌ها بودند، صلح و امنیت به دنبال نداشت بلکه بالعکس، دلیل ناامنی آنها همین پایگاه‌ها بود. وزیر امور خارجه تصریح کرد: این پایگاه‌ها در حمله به جمهوری اسلامی ایران مشارکت داشتند و واکنش مناسب را دریافت کردند. وجود این پایگاه‌ها باعث ایجاد ناامنی شد نه امنیت و این تفکری است که در منطقه درباره آن صحبت می‌شود. عراقچی همچنین تاکید کرد: نقش رژیم صهیونیستی برای همه آشکار شد. این رژیم تنها عامل بی‌ثباتی و جنگ‌طلب در منطقه ما است که هیچ‌وقت نگذاشته امنیت و ثبات در منطقه برقرار شود و همواره به‌دنبال جنگ و جنگ‌افروزی و تضعیف کشورهای منطقه بوده است.

از هر حرکتی که در پی ایجاد امنیت درون‌زا در منطقه باشد، استقبال می کنیم

وی با بیان اینکه منطقه اکنون به دنبال بازنگری در نگاه و رویکردهای امنیتی خود است، گفت: ما از هر حرکتی که در پی ایجاد امنیت درون‌زا در منطقه باشد و اتکای کشورهای منطقه را به خودشان تقویت کند، به‌طور اصولی استقبال می‌کنیم. کشورهایی که اکنون در پی تأمین امنیت خود از طریق همکاری و توافق میان خود هستند، به نظر ما حرکت درستی را آغاز کرده‌اند، اگرچه پرسش‌ها، ابهامات و نگرانی‌هایی وجود دارد که باید برطرف شود. وزیر خارجه ایران تاکید کرد: منطقه ما برای صلح و ثبات خود باید به سمتی حرکت کند که حضور نیروهای خارجی به صفر برسد. این نیروها برای منافع خود و در اصل برای حفاظت و امنیت اسرائیل به این منطقه آمده‌اند و تداوم حضور آنها هیچ چیزی جز ناامنی برای کل منطقه در پی نخواهد داشت. جالب اینکه در عمل نیز ثابت شد این نیروها نه قادرند از اسراییل حفاظت کنند، نه از کشورهای میزبان خود و نه از خودشان. وی در ادامه گفت آمارهایی که پنتاگون و نهادهای مرتبط ارائه کرده‌اند روشن است؛ تقریبا همه پایگاه‌های امریکا در منطقه از بین رفتند. به تعبیر خودشان، صدها ساختمان در این پایگاه‌ها از بین رفته و امریکایی‌ها بیش از ۸۰ هواپیما و جنگنده را در این جنگ از دست داده‌اند که قریب به اتفاق آنها روی زمین و با موشک ما مورد حمله قرار گرفته‌اند.

خاتمه این جنگ باید در همه جبهه‌ها باشد

عراقچی تصریح کرد: بنابراین همان سیاستی که دکتر خرازی پیش از جنگ و در دو جنگ گذشته بیان فرمودند، همچنان سیاست اصولی ماست که امنیت در منطقه باید توسط خود کشورهای منطقه، بدون اتکا و بدون حضور نیروهای خارجی، برقرار شود و جمهوری اسلامی ایران برای این امر و برای گفت‌وگو در این خصوص آماده است. وی با تاکید بر اینکه سیاست همسایگی ما سیاست همزیستی مسالمت‌آمیز با همسایگان‌مان است و هیچ راهی جز این وجود نخواهد داشت، گفت: ما همسایگان یکدیگر بوده‌ایم، هستیم و خواهیم بود و باید برای امنیت خود و امنیت منطقه به راه‌حل مشترکی برسیم که همه کشورهای منطقه در آن حضور داشته باشند، بدون حضور و دخالت هیچ نیروی خارجی. وزیر امور خارجه ایران در ادامه گفت: نکته مهم این است که به اعتقاد ما همه مسائل منطقه به هم گره خورده است. نمی‌توان در گوشه‌ای از منطقه جنگ و درگیری باشد و در گوشه‌ای دیگر انتظار صلح و آرامش داشت. به همین دلیل، ما در همه مذاکراتی که با طرف امریکایی به واسطه پاکستان یا قطر یا سایر دوستان داشتیم، تأکید کردیم که خاتمه این جنگ باید در همه جبهه‌ها باشد.

تنگه هرمز مانند قبل از جنگ ۴۰ روزه نخواهد بود

وی با تاکید بر اینکه همه باید بپذیرند که در منطقه تغییرات بنیادین و راهبردی صورت گرفته است و دیگر هیچ چیز از جمله وضعیت تنگه هرمز مانند قبل از جنگ ۴۰ روزه نخواهد بود، گفت: تنگه هرمز برای دهه‌ها باز بوده و نه ایران و نه عمان که دو کشور ساحلی این تنگه هستند، هیچ مانعی برای عبور و مرور ایجاد نکرده‌اند، بلکه برعکس، امنیت و ایمنی را برقرار کرده و از محیط زیست مراقبت کردند. اما جنگ حاضر همه چیز را تغییر داده است. باید بپذیریم که واقعیت‌های جدیدی حاکم شده است. مسیرها در تنگه هرمز مشابه مسیرهای سابق نخواهند بود و اداره تنگه هرمز نیز مشابه سابق نخواهد بود. این مواردی است که درباره آنها با عمان مذاکره کرده‌ایم و این مذاکرات همچنان ادامه خواهد یافت.

چه جنگ بشود و چه نشود سیاست‌های ما سر جای خودش است

عراقچی گفت: این روزها از وقوع جنگی دوباره صحبت می‌شود، اما من از همین حالا به بعد از جنگ فکر می‌کنم. چه جنگ بشود و چه نشود، سیاست‌های ما سر جای خودش است. اگر عقلانیتی وجود داشته باشد، دیگر حمله نظامی و تهاجم علیه مردم ایران را امتحان نخواهند کرد. آنها دو بار این کار را امتحان کرده‌اند و نتیجه‌اش را دیده‌اند. اگر یک بار دیگر هم بخواهند امتحان کنند، خودشان می‌دانند که نتیجه‌ای غیر از گذشته نخواهند گرفت. بنابراین، اجازه بدهید به بعد از جنگ فکر کنیم.

سیاست

پزشکیان: باید به بی‌عدالتی در آموزش و سلامت پایان بدهیم

رییس جمهوری با تأکید بر ضرورت همکاری استانداران برای تحقق اهداف دولت در حوزه آموزش و سلامت گفت: تلاش همه ما این است هیچ خطری مردم ایران را تهدید نکند در این مسیر به دنبال امر و نهی و دستور نیستیم، هدف ما جلب همراهی و همکاری جمعی همه دستگاه‌ها و مشارکت خود مردم است.

مسعود پزشکیان در بیست‌ویکمین جلسه شورای عالی سلامت و امنیت غذایی با تأکید بر اهمیت آموزش و سلامت برای آینده ایران اظهار کرد: آموزش درست دانش‌آموزان و فرزندان و تربیت آنان برای ساخت آینده کشور با ویژگی‌هایی همچون توانمندی، پایبندی، صداقت و خلاقیت، از اولویت‌های مهم این دولت است. پزشکیان با تأکید بر اینکه همه تلاش خود را برای توسعه فضاهای آموزشی و بهبود شیوه آموزش و تربیت فرزندان انجام می‌دهیم، گفت: تقریبا به صورت روزانه موضوع آموزش و تجهیز مدارس در دولت پیگیری می‌شود. تربیت درست فرزندان کشور را وظیفه خود می‌دانیم، زیرا معتقدیم اگر کودکان و دانش‌آموزان خود را درست تربیت کنیم، دیگر شاهد مشکلاتی که امروز در کشور با آن مواجه هستیم، نخواهیم بود.

رییس جمهوری بر اهمیت موضوع سلامت مردم و جامعه تأکید و اظهار کرد: رسیدگی به سلامت مردم وظیفه مهم دیگر دولت است و این موضوع ضمن ارتباط با دستورات دینی و اعتقادی با نگاه عادلانه به همه مردم، صرف‌نظر از هر قوم و نژادی در دستور کار دولت است.

وی تصریح کرد: تلاش همه ما این است هیچ خطری مردم ایران را تهدید نکند در این مسیر به دنبال امر و نهی و دستور نیستیم، هدف ما جلب همراهی و همکاری جمعی همه دستگاه‌ها و مشارکت خود مردم است.

رییس جمهوری با تأکید بر ضرورت همکاری، استانداران برای موفقیت برنامه‌ها و تحقق اهداف دولت در حوزه‌های آموزش و سلامت گفت: باید با تلاش خود به بی‌عدالتی‌ها در این دو حوزه مهم پایان بدهیم. مردم باید بدانند که دل‌مان می‌خواهد و تلاش می‌کنیم، خطری آنان را تهدید نکند و دولت و مدیران کشور این موضوع را دستور کار اصلی و وظیفه خود می‌دانند.

پزشکیان با بیان اینکه نباید در طرح‌ها و برنامه‌های خود سود موقت را به منافع دائمی کشور و آینده‌نگر ترجیح بدهیم گفت: رسانه‌ها و صداوسیما باید به موضوع سلامت جسمی و روانی مردم اهمیت بدهند و در آگاه‌سازی مردم در مسیر تأمین سلامت و بهداشت فردی و عمومی، همکاری کنند. وی با اشاره به اسناد ملی تصویب‌شده در جلسه شورای عالی سلامت و امنیت غذایی کشور با هدف تأمین سلامت جامعه، گفت: در جزییات اجرای طرح‌ها و برنامه‌ها استفاده از فناوری‌های نوین و دیجیتال، همچون هوش مصنوعی بسیار کمک‌کننده خواهد بود. هدف نهایی ما باید سلامت فرزندان و جامعه باشد. پزشکیان با بیان اینکه آسیب‌ها و مخاطرات اجتماعی، سلامت جامعه را تهدید می‌کند و مشکلات زیادی را به همراه خواهد داشت، اظهار کرد: تنش‌های ایجادشده در دی ماه بیشتر ناشی از آسیب‌های اجتماعی بود. ما باید مشکلات و نیازهای مردم و درد جوانان را ببینیم و برای رفع آن چاره‌اندیشی کنیم. وظیفه اصلی همه ما کمک به حل مشکلات جامعه است. رییس جمهوری تأکید کرد: اگر مردم به ما اعتماد کنند و بدانند می‌خواهیم به آنان کمک و مشکلات‌شان را حل کنیم، حتما با ما همراهی خواهند کرد. برنامه‌های تنظیم‌شده در این مسیر باید طوری طراحی شود که وظایف دستگاه‌ها کاملا مشخص باشد و با استفاده از ظرفیت همه استان‌ها و مدیران استانی برنامه‌ها را در سراسر کشور اجرا کنیم.

وی تصریح کرد: جلب مشارکت مردم در طرح‌های محله‌محور نقش بسیار مهمی در موفقیت برنامه‌های ما خواهد داشت و مسوولان نیز باید پاسخگوی مسوولیت خود باشند. همه ما صرف‌نظر از هر سلیقه و اعتقادی باید به دنبال این باشیم که مردم کشور از نظر روحی و جسمی، سالم زندگی کنند و فرزندان ما با آموزش و تربیت درست بتوانند آینده کشور را تضمین کنند.

پیش از سخنان رییس جمهوری، محمدرضا ظفرقندی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، هدف طرح‌ها و برنامه‌های این وزارتخانه را پیشگیری «سلامت‌محور» به جای «درمان‌محور» عنوان کرد و گفت: همکاری و همراهی همه دستگاه‌ها و وزارتخانه‌ها و به ویژه استانداران در استان‌های کشور برای اجرای دقیق و موفق برنامه‌ها و مصوبات شورای عالی سلامت با هدف تأمین و تضمین سلامت مردم و جامعه ضروری است.

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، اظهار کرد: هدف عمده ما این است با همکاری همه دستگاه‌ها بتوانیم برنامه‌ها و آموزش‌های مرتبط با سلامت را در جامعه به مردم ارائه بدهیم، زیرا معتقدیم سلامت جامعه بابت تقویت سرمایه اجتماعی می‌شود.

در بیست‌ویکمین جلسه شورای عالی سلامت و امنیت غذایی کشور به ریاست رییس جمهوری پنج سند ملی راهبردی در حوزه نظام سلامت و بهداشت جامعه به تصویب رسید. سند ملی پیشگیری و کنترل بیماری‌های غیرواگیر، سند راهبرد ملی بهبود کیفیت آب آشامیدنی در دوره ۵ ساله ۱۴۰۵ الی ۱۴۱۰، سند راهبرد ملی سلامت و تغییر اقلیم، سند ملی تکامل دوران ابتدای کودکی و سند جامع مدیریت خطر حوادث و سوانح در نظام سلامت به تصویب اعضای شورا رسید.

توضیح سفیر ایران درباره وضعیت مرزهای ایران و پاکستان

سفیر ایران در پاکستان در پی ایجاد برخی شبهات پیرامون وضعیت مرزهای میان دو کشور در پیامی در توضیح آن ضمن بیان اینکه مرزهای ایران به روی پاکستان باز است، مساله اصلی را تغییر در رویه «فرم الکترونیکی» پاکستان برای واردات از ایران دانست که برای ارسال محموله‌ها به این کشور مشکلاتی ایجاد کرده است. به گفته سفیر ایران، رایزنی‌ها با اسلام‌آباد برای حل وفصل این مساله ادامه دارد.

رضا امیری مقدم، سفیر ایران در پاکستان در پیامی در صفحه کاربری خود در ایکس درباره وضعیت مرزهای ایران و پاکستان و وضعیت واردات و صادرات دو طرف توضیح داد: «در حال حاضر هیچ محدودیتی از سوی ایران برای صادرات کالاهای ایرانی به پاکستان، از جمله گاز مایع (ال پی جی) وجود ندارد. مرزهای ایران با همه کشورهای همسایه باز است.»

با توجه به محاصره دریایی غیرقانونی امریکا علیه ایران، امیری مقدم افزود: «طبعا و منطقا در شرایط کنونی، بستن مرزها به روی همسایگان نزدیک، به‌ویژه کشور دوست و برادر پاکستان، نه منطقی است و نه به مصلحت هیچ یک از دو طرف.»